

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în afară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—; în străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Concentrarea de capitaluri. — Cine suportă taxa de 5%. — Câmpul de operațiuni al băncilor noastre. — Situația. — *Cronică:* Reducerea dobânzilor. „Creditul Tehnic Transilvănean”, București. Prețul aurului și argintului. Camera de Comerț și de Industrie Sibiu. Târgul volant din București. O nouă bancă falită. — Adunări generale. — Dividendele. — Convocare.

Concentrarea de capitaluri.

Anul acesta economie a adus mari schimbări pe teren bancar, dintre care cel mai remarcabil fenomen este concentrarea de capitaluri prin fuzionări. Mișcarea aceasta s'a pornit deocamdată la băncile minoritare. Cassa generală de păstrare din Brașov (Kronstädter allgem. Sparkassa) — o bancă fondată la 1835, azi cu un capital societar de 50 milioane Lei — a fuzionat cu Siebenbürgische Industrie- u. Handelsbank din Brașov și cu „Transilvania” bancă pentru Comerț și Industrie; capitalul acestor 3 bănci fuzionate va fi sporit la 100 milioane. O altă concentrare de capitaluri și mai însemnată ne prezintă fuziunea, conform știrilor recente, a Băncii Centrale Șvăbești din Timișoara, cu alte două bănci din Timișoara și Arad, prin care Banca Centrală Șvăbească va ajunge să administreze active de peste 1½ miliard Lei și va dispune de un capital propriu de 150 milioane Lei. Concentrări de capitaluri în cadre mai modeste s'au observat și la bănci mai mici ca Banca Economică Ardeleană din Cluj, fuzionând cu Banca „Transilvania” din Alba-Iulia; Cassa de Păstrare din Oradea-mare cu Cassa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj etc. Procesul acesta de

concentrare nu este încă terminat, cei inițiați au cunoștință și de alte fuziuni, cari așteaptă să fie duse la îndeplinire.

Fuziunile înlăptuite până acum s'au făcut în majoritatea cazurilor cu scopul de a întări încrederea marelui public, care în urma unor dezastre ivite pe teren bancar a început a manifesta o aversiune față de băncile mici, grăbindu-se a-și muta afacerile la alte bănci mai repute. Îndeobște s'au observat aceste fenomene la depunători.

Ca motive indirecte și imbold pentru concentrare de capitaluri au servit celelalte avantaje, — care le oferă o bancă puternică față de una care dispune de mijloace modeste. Dintre multiplele motive, toată atențiunea trebuie să ni se îndrepte în împrejurările actuale spre coeficientul progresiv al regiei.

Regia la bănci absoarbe o parte foarte însemnată a rezultatului financiar, ea este mai mică la băncile mari — fiind actualmente de 3—4% — și mult mai mare la cele mici, cca 5—6%. Regia a fost la bănci o problemă și înainte de războiu, când de abia întrecea 1% la cele mari și 2—3% la cele mici. După războiu și în special în timpurile actuale, când atât prin mișcarea de reducere a etalonului, întreprinsă de Banca Națională a României, cât — doar mai mult — prin normalizarea vieții economice, dobânzile au fost reduse în așa fel, că diferența între dobânzile pasive și active este în continuă scădere — și astfel scade și profitul băncilor, — chestia regiei nu se mai poate neglija.

Pentru a evidenția mai bine avantajele unei bănci mari față de cele mici în

privința regiei voi reda mai jos coeficientul de regie la unele bănci, calculat în baza bilanțelor pe 1927. Astfel:

„Albina“ din Sibiu a lucrat anul trecut cu o regie de	3 ¹ / ₂ %
„Timișiana“ din Timișoara a lucrat anul trecut cu o regie de	3 ¹ / ₂ %
„Casa Noastră“ din Satu-Mare a lucrat anul trecut cu o regie de	3 ¹ / ₂ %
„Banca Centrală“ din Cluj a lucrat anul trecut cu o regie de	3 ⁶ / ₁₀ %
„Vatra“ din Cluj a lucrat anul trecut cu o regie de	4%
„Aurora“ din Năsăud a lucrat anul trecut cu o regie de	5 ⁰ / ₁₀ %
„Mureșeana“ din Reghin a lucrat anul trecut cu o regie de	5 ² / ₁₀ %
„Minerva“ din Beclean a lucrat anul trecut cu o regie de	5 ¹ / ₄ %
„Banca Comercială și Industrială Sălăgeană“ din Șimleul-Silbaniei a lucrat anul trecut cu o regie de	6 ⁰ / ₁₀ %
„Economul“ din Cluj a lucrat anul trecut cu o regie de	6 ¹ / ₂ %
„Banca Poporală“ din Dej a lucrat anul trecut cu o regie de	6 ¹ / ₂ %
„Ardeleana“ din Orăștie a lucrat anul trecut cu o regie de	6 ¹ / ₂ %
„Maramureșă“ din Sighet a lucrat anul trecut cu o regie de	7 ³ / ₄ %
„Răureana“ din Copalnic Mănăștur a lucrat anul trecut cu o regie de	8 ² / ₁₀ %
„Banca Românească din Valea Someșului“, Dej a lucrat anul trecut cu o regie de	8 ¹ / ₄ %

Dintre cele minoritare:

„Agrar“ din Tg.-Mureș a lucrat anul trecut cu o regie de	3%
Banca de Agricultură și Cassa de ec. Cluj a lucrat anul trecut cu o regie de	3 ¹ / ₂ %
Hermannstädter Allgemeine Sparkassa Sibiu a lucrat anul trecut cu o regie de	4%
Cassa de Păstrare și Banca de Credit Cluj a lucrat anul trecut cu o regie de	4 ¹ / ₂ %

(Notez că la calcularea coeficientului regiei nu am luat în considerare amortizările, deoarece unele bănci au făcut amortizări, iar altele nu. Dacă luăm deci în considerare amortizările, atunci coeficientul de regie este la unele bănci și mai urcat).

Excepții aflăm și aici, anume „Furnica“ din Făgăraș, care dispune de active lucrative de peste 86 milioane, are de suportat o regie de cca Lei 2,268.000—, ceea ce face 2⁶/₁₀%, iar la „Sălăgeana“ din Jibou, care are cca 14 milioane active lucrative și cca Lei 390.000— regie, coeficientul regiei e de cca 2³/₄%, ceea ce își are la fiecare explicațiile ei. („Chioresana“ din Șomeșu mare a lucrat anul trecut cu o regie de 12¹/₂%).

E curios că băncile mari din capitală — pe lângă toate că au progresat foarte mult față de timpurile de înainte de războiu, — încă lucrează cu o regie foarte însemnată; astfel Banca Marmorosch Blank & Co. București, deși dispune de aproape 3¹/₂ miliarde active lucrative (totalul activelor e mai mare; la calcularea coeficientului de regie s'a luat însă în considerare numai activele lucrative, cari produc venit), are o regie de peste 130 milioane Lei, ceea ce face 3⁸⁷/₁₀₀%.

Pentru a ne crea o idee despre regia ce aveau să suporte băncile înainte de războiu și pentru a evidenția disproporția între regia actuală și aceea din timpurile vechi, e de ajuns a pune la punct următoarele cifre: „Albina“ din Sibiu a lucrat în 1912 cu o regie de 1⁰⁵/₁₀₀% (suma activelor lucrative era de 55 milioane, iar regia de cca 580.000— Cor.), în 1913 cu 1⁰⁶/₁₀₀%, (în 1927 cu 3¹/₂%); „Timișiana“ din Timișoara în 1912 cu 1³⁵/₁₀₀%, în 1913 cu 1⁵⁶/₁₀₀%, (în 1927 cu 3¹/₂%). Băncile mai mici din provincie au lucrat și atunci cu o regie foarte respectabilă; astfel „Minerva“ din Beclean a avut în 1912 de a suporta o regie de 2³⁶/₁₀₀%, în 1913 de 2⁴⁵/₁₀₀%, (în 1927 5¹/₄%), iar d. e. Banca Poporală din Dej, a lucrat în anul 1912 cu o regie de 3% (în 1927 cu 6¹/₂%).

Din cele relatate reiese cu prisosință că băncile mici, cari dispun de mijloace modeste au de suportat o regie dublă, față de băncile mari, care regie a atins o cifră atât de urcată încât chestia regiei trebuia să rămână pentru băncile mici o problemă de rezolvat. Regia nu mai poate fi tratată ca o cantitate neglijabilă acolo, unde coeficientul a atins deja cifra de 7% și 8%. Băncile cari au de a suporta o regie atât de urcată, vor ajunge azi-mâine în situația de a lucra numai pentru regie. Existența acestor bănci nu va mai fi justificată și pentru a nu fi ex-

puse peirei trebuie să se lase absorbite de băncile mai mari.

Dar nu numai situația momentană este îngrijorabilă, ci și perspectivele de viitor ne fac să fim sceptici în privința regiei. Stabilizarea mult așteptată nu va aduce nici o schimbare în privința aceasta. Ca dovadă e deajuns să relatez faptul că băncile mari din Germania — unde raționalismul în organizația muncii a ajuns până acolo ca să introducă și la bănci mașinalismul, prin aplicarea de mașini de calculat, copiat, multiplicat, de extrase de cont-curent etc. — încă lucrează cu o regie de $3\frac{1}{2}\%$ — 4% (de exemplu Dresdner Bank din Berlin administrează peste 1 miliard 800 milioane active lucrative și are o regie de cca 64 milioane mărci, ceea ce corespunde la $3\frac{1}{2}\%$).

Privind deci chestia fuziunii la bănci prin prisma, ce ne-o oferă problema regiei, întreaga mișcare de concentrare a capitalurilor mici trebuie salutăată cu o vie satisfacție și sprijinită de băncile mari. Băncile mai mici, cari din motive nejustificate, de un patriotism local, nu voesc să-și piardă independența trebuie convinse de necesitatea și avantajele unei contopiri și contopiri cu băncile mari, urmând astfel ca băncile mari să ia inițiativa de a aduna în jurul lor pe cele mici.

De altfel și proiectul legii bancare este conceput într'un spirit care, dacă se va promova aceasta lege, va face ca băncile mici nolens volens să fie silite a se contopi cu cele mai mari.

Curentul acesta de concentrare a capitalurilor, ce înregistrăm în timpul recent la băncile noastre, s'a observat de mult la băncile din străinătate. Astfel în Germania s'a evidențiat prima dată în 1870—97; apoi în 1827—99 și într'o formă mai mare în 1902—5. Prin concentrările aceste s'au creat în Germania cele 5 bănci mari conducătoare (Deutsche Bank, Diskontogesellschaft, Dresdner Bank, Schaffhausenscher Bankverein și Darmstädter Bank), cari au devenit o forță economică de primul rang. În Anglia a început mișcarea amintită și mai curând — deja prin 1830; în 1870—909 au fost nu mai puțin de 260 bănci absorbite de bănci, cari există și astăzi. Numai Llyods Banks au contopit în timpul dela 1884-1904, nu mai puțin de 35 alte bănci, ajungând

astfel la o rețea de 100 filiale; London City și Midland Banks a ajuns prin fuziuni să aibă cele mai multe filiale, urcându-se numărul lor în 1905 la 447.

După ce se va face stabilirea monetară va lua la noi în țară curentul concentrării de capitaluri un avânt și mai mare, dat fiind că unele bănci — cari și de prezent dispun de mijloace neînsemnate, — după stabilizare vor avea un bilanț redus la cifre neînsemnate. Existența multor bănci mici se va putea salva după stabilire numai prin fuziune cu altele.

Cluj.

Dr. Traian Nichiciu,

Cine suportă taxa de schimb de 5%?

(La depunerile peste 100.000 cor. o suportă deponenții).

Factorii noștri constituționali au adoptat după unire un foarte comod sistem de legiferare: normele de drept se stabilesc numai în linii generale, fără a se intra în detaliile problemelor de drept ce se pun legiuitorului spre soluționare și reglementare. Acestui sistem de legiferare superficială și neserioasă se atribuie fenomenul obicinuit, că în hotărârile judecătorești întâlnești atâtea enunțuri cu caracter de norme pozitive, cari trebuiau să fie cuprinse în anumit text de lege.

Una dintre aceste norme rămase nesoluționate de legiuitor și lăsate să fie statornicite prin interpretare de instanțele judecătorești este și chestiunea taxei de 5%, reținută de stat după sumele peste 100.000 cor. cu ocaziunea preschimbării coroanelor și rublelor, cu titlu de cheltueli de schimb.

Abea terminată operația de preschimbare, în practică s'a și ivit controversa: cine suportă aceasta taxă la depuneri, banca sau deponentul?

Legea din 12 August 1920 s'a mulțumit să autorizeze ministerul de finanțe să retragă din circulație rublele și coroanele la o dată ce se va stabili ulterior de acel minister și pe cursul ce urma să se stabilească de consiliul de ministri. Regulamentul din aceeași zi a reglementat numai operația de preschimbare propriu zisă. Nici legea, nici regulamentul n'au

decretat taxa de schimb de 5%, ci aceasta s'a impus oficiilor de schimb ulterior pe cale de „instrucțiuni“, fără a se preciza și reglementa raporturile de drept, ce trebuiau să se ivească în urma acestei taxe.

Nu s'a discutat până acum legalitatea acestei instrucțiuni — cu toate că orice sarcină de ordin general trebuie impusă cetățenilor prin lege, — dar a preocupat atât institutele financiare, cât și pe deponenții cu depuneri peste 100.000 coroane chestiunea, dacă băncile sunt datoare să suporte taxa de schimb după toate sumele declarate, deci și după depunerile peste 100.000 cor. sau aceasta sarcină este a se împărți proporțional între bănci și deponenți?

Cele mai multe instanțe judecătorești — între cari și Curtea de apel din Cluj — a plecat dela punctul de vedere strict juridic, că în sensul codului civil atunci când obiectul unui depozit este un lucru fungibil (înlocuibil) de ex. bani, și i se permite depozitarului de a se folosi de aceste lucruri, depozitul se preface în împrumut, urmând regulile prevăzute de lege pentru împrumut, în sensul cărora lucrurile împrumutate trec în proprietate împrumutătorului și toate riscurile cad în sarcina acestuia.

Unele instanțe inferioare (Judecătorii, Tribunale) au acceptat punctul de vedere susținut de către institutele financiare, că chestiunea nu se poate soluționa în sensul normelor stricti juris, ci trebuie aplicate normele de echitate. Unificarea monedei a fost o necesitate de stat, din care au beneficiat toți cetățenii, este deci echitabil ca să contribuie și la eventualele sarcini. Dacă statul a voit să arunce cheltuielile de schimb asupra cetățenilor și anume asupra acelor cari dețineau capitaluri peste 100.000 cor. este firească presupunerea că statul a voit să repartizeze această sarcină — că și un impozit — proporțional între toți cei *realmente* interesați, adică între toți adevărații proprietari de monede și nu numai între bănci, cari sunt numai deținătoarele *vremelnice* ale sumelor primite în depozit.

Litera legii nu alterează *realitatea* economică, care este aceea, că asupra banilor depozitați dispune deponentul și tot el este adevăratul beneficiar. Nu este prin urmare just și oportun a se

opera în această materie numai cu formula „proprietății“ reglementată de codul civil.

Sunt anumite cazuri în viața economică și socială când logica realității primează logica bazată pe paragraf. Aci zace importanța covârșitoare a principului de *echitate*, care călăuzește pe judecător atunci, când litera legii nu se poate aplica împrejurărilor vieții, fără a jigni simțul de dreptate.

Reprezentanții băncilor în procesele, ce s'au pornit în chestia taxei de schimb, au accentuat, că dacă problema trebuie să se soluționeze pe bază de drept pozitiv, atunci trebuie să se aibe în vedere normele cari reglementează schimbarea monedei în altă monedă (art. 989 cod. civil austr.) și în virtutea cărora după efectuarea schimbării împrumutătorul primește înapoi dela împrumutat *valoarea reală internă* a sumei împrumutate. — Or statul reținând 5% din sumele peste 100.000 coroane, este evident că cu aceste 5% s'a micșorat valoarea internă a banilor depuși.

Inalta Curte de Casație și Justiție în hotărârile ce a dat până acum a soluționat în principiu controversa în favoarea băncilor, statornicind astfel jurisprudența, că băncile sunt îndreptățite să rețină taxa de 5% peste 100.000 coroane.

Supremul nostru for judecătoresc spune în deciziunea Nr. 1188 din 10 Dec. 1928 că „în ce privește faptul perceperei taxei de 5% reținută destat pentru schimbul coroanelor în sumă mai mare de 100.000 cor. banca depozitară nu poate fi făcută răspunzătoare pentru desdăunare față de deponenții unor atari sume...“ iar într'un proces al Băncii „Albina“ Inalta Curte de Casație motivează astfel:

„Având în vedere că potrivit art. 1 din legea pentru retragerea coroanelor Ministerul de Finanțe a fost autorizat să retragă din circulație coroanele și conform art. 2 din aceeași lege acest Minister a fost însărcinat cu executarea acestei operațiuni pe cale de regulament sau instrucțiuni, iar Consiliului de Miniștrii s'a fost rezervat numai stabilirea cursului;

Că prin urmare regulamentul și instrucțiunile Ministerului de Finanțe sunt autorizate prin lege și în consecință și ordonanța din 4 Septembrie 1920, care

prevede că băncile trebuie să declare depozitele mai mari de 100.000 coroane, urmând ca dela aceste depozite să se rețină taxa de 5%, este o dispozițiune legală întemeiată pe autorizația dată prin lege Ministerului de Finanțe;

Că deci constatat fiind, că taxa de 5% este legală și că pârâta a plătit această taxă pentru reclamant după suma depozitată, este în drept conform art. 1042 cod. civ. a cere restituirea taxei dela reclamant.

Astfel fiind chestiunea, dacă depunerile în bani constituie un împrumut, această chestiune devine oșioasă în speță.

Considerând că în ce privește suma de 5.700 Lei reținuți de pârâtă, ca reprezentând interesele de 5% pentru cei 40% din suma depunerii, plățiți ulterior de către Stat, fără nici o dobândă, Curtea argumentează că nu poate fi reținută deoarece nu-l privește pe reclamant raporturile dintre pârâtă și terții;

Considerând că în conformitate cu ordonanța Nr. 217.232—921 a Ministerului de Finanțe, băncile sunt scutite de a plăti dobânzi deponenților pentru sumele restante din schimbul coroanelor, adică pentru cele 40%.

Că deci conform acestei ordonanțe, care este dată pe baza legii din 1920 cu privire la preschimbarea coroanelor, pârâta era în drept a reține reclamantului suma de 5700 Lei, ce reprezintă dobânzile de 5% cuvenite pentru cele 40% plătite ulterior de stat;

Că deci reținerea celor 5% fiind făcută în baza legii, respective a ordonanțelor legale despre schimbul coroanelor, numai atât se putea discuta de către reclamant, ceiace s'a și făcut în cursul proceselor și se discută, că din suma totală plătită de Banca „Albina” sub titlul celor 5% după totalul numerarului său de coroane preschimbat în Lei, ce anume sumă a fost suportată de Banca „Albina” în interesul reclamantului.

Considerând însă că, Curtea de Apel a omis a discuta această chestiune și a stabilit o stare de fapt, care ar putea servi de bază la reviziunea deciziei sale în acest punct și cum această omisiune este esențială, cererea de reviziune urmează a fi admisă“.

Am spus mai sus, că problema s'a soluționat numai în *principiu*, rămânând nerezoluită *chestia de fapt* — destul de complicată și aceasta, — adevărat chestiunea de a se ști, dacă banca depozitară a plătit de fapt taxa de schimb și după depunerea, care este în litigiu? Această întrebare implică o altă problemă și anume cea de a stabili raportul dintre depuneri și alte disponibilități pe care le-a avut banca în momentul declorării sumelor spre schimbare, problemă foarte greu de deslegat. — Rezultă din cele de sus, că băncile au câștigat lupta cu deponenții numai pe jumătate: soluția în drept este favorabilă băncilor, însă chestia de drept s'a conectat cu starea de fapt, care diferă din caz în caz, — și astfel deși baza de drept este aceeași pentru toate băncile care au avut depuneri peste 100.000 cor., rezultatul proceselor nu va fi unul și acelaș.

Dr. Ioachim Tolciu, avocat
în Cluj.

Câmpul de operațiuni al băncilor noastre.

Pare paradoxal faptul că multe bănci prezintă actuala situație financiară, ca un cerc care-și strânge și reduce zi de zi circumferința și care amenință să le distrugă. Motivul: criza acută de numerar. Dar se spune că atunci chiar când celelalte ramuri de activitate economică: industria, comerțul, agricultura, deși anemiate de criză nu pot trece la o lichidare completă, o pot duce, evident greu, cu împrumuturi cu dobândă ridicată. Deci plasament și câștig pentru bancă. Cum rămâne însă cu solvabilitate împrumutaților?

Să nu uităm cealaltă alternativă: numerar din abundență, oferit din toate părțile. Lipsa de solicitori de împrumuturi și concurența acerbă te face să găsești cu anevoe plasamente, cari și în cazul acesta prezintă o garanție destul de slabă. Cu alte cuvinte comerțul de bancă nu merge bine nici în criza de numerar ca cea de azi, nici într'o epocă de abundență de bani, nu suferă nici o extremă nici cealaltă.

Dacă băncile de provincie din țara veche lucrează azi numai cu puștia poate mai greu ca altădată, am putea spune sigur că cele din provinciile de peste Carpați, cu câteva excepții, lucrau în timpurile dinaintea războiului mai bine ca azi. Dupăcum însăși denumirea o arată, ele își aveau o activitate simplificată. Adunau numerarul sub formă de depuneri spre fructificare și apoi îl plasau aproape în întregime țăranilor-economi sau micilor proprietari rurali, deci foarte sigur. Firește

că pentru aceste operațiuni destul de profitabile, nu se cereau cunoștințe financiare multe sau chestiuni mai complicate de organizare banchară. Impozitele și ele mai puține pe atunci, nu le dădeau mult de furcă. Mutai dintr'un buzunar într'altul cu grija de-a nu scăpa pe jos și risipi banii. Trebuia să-ți cunoști, nu cu mare greutate, clienții din raza de activitate destul de mică, a băncii. Bun simț, un orizont ceva mai larg, corectitudine și cheltueli cât mai mici sau mai bine zis corespunzătoare puterilor. Era și o disciplină impusă poate și de forța împrejurărilor. Toate aceste bănci aveau creditele necesare, își făceau și păstrau legătura între ele și chiar cereau îndrumări dela o colegă mai mare și mai puternică. Pe atunci Englezii vărsau din greu bani la afiliațiile lor din Budapesta, bani cari ajungeau prin reescont fără mare greutate și în ținuturile de aici. O singură criză s'a cunoscut mai tare, cea din 1912.

La 1918, din entuziasm sau din calcul, s'a căutat să se dea o dezvoltare artificială și inoportună — cel puțin judecând după alcătuirea forțelor noi și după rezultate — capitalului mobilier camuflât în mai multe și felurite societăți. Se va susține că acest surplus de de forțe era absolut necesar. Da, însă fixat în alt cadru de activitate. Astfel în locul bunului simț și a solidarității de până atunci, a domnit desorientarea. Minoritarii departe de-a renunța la băncile lor, din contră pe cât le-a fost posibil și le-au întărit, apoi s'au mai creat și alte bănci noi, mărindu-se astfel concurența. Unele bănci s'au apucat de afaceri comerciale, nu în anii de continuă depreciere a Leului, ci tocmai în timpul mai din urmă când Leul începuse să-și mai revie. S'au angajat fără măsură și unele au fost trase pe sfoară de persoane, cari s'au dat drept specialiști și astfel consecințele nefaste n'au întârziat a se arăta.

Băncile mari din capitală și-au înființat sucursale în centrele mai însemnate din nouile provincii, intrând în relațiuni de afaceri cu băncile mai mici din raza lor. Micile bănci locale nefiindu-le cunoscute, s'a utilizat destul de mult sistemul cointeresărei prin afiliere, care aproape în mai toate cazurile a dat rezultate frumoase.

Cu toată situația financiară de azi nesigură și apăsătoare — deci pentru bănci clienți cu o solvabilitate din ce în ce mai redusă, — băncile tot pot găsi un larg câmp de operațiuni. Nicăieri nu se poate lucra mai bine și sigur ca în ținuturile de aici. Dacă s'a accentuat într'o mică măsură concurența, nu trebuie scăpat din vedere spiritul de economie, de cruțare al populației și garanția pe care o oferă unele dintre plasamente, în majoritatea cazurilor cele mai importante, prin posibilitatea intabulării.

După cum am amintit mai sus, băncile din aceste ținuturi cum corespunzător au fost numite „institute de credit și de economii“, aparțin categoriei băncilor de depozit și scont. Caracteristica acestor bănci, care

pompează surplusul de numerar dela public, e că fac plasamente cât mai sigure și nu pe termen îndelungat.

Capitalul lor de obicei fiind mic li se impune să nu fie imobilizate, adică să păstreze ori și când o suficientă lichiditate, spre a putea face față oricărei eventualități — retrageri în stil mai mare de depuneri.

Acesta e principiul elementar de funcționare a unui institut de credit și de economii, însă drumul către succes depinde de spiritul de afaceri și capacitatea de organizare a conducătorilor și a celor din birouri. Să nu uităm că și banca e ca și oricare alt comerț, că și bancherul, firește cu alte maniere, trebuie să stea la dispoziția clientului, care trebuie lămurit, îndrumat — când e necesar — și foarte bine servit. Cred că un client de orice teapă socială ar fi el, intrând într'o bancă cu exteriorul impunător, înăuntru cât mai practic — chiar luxos — amenajat, să fie servit fără pierdere de timp și cu bunăvoință, în condițiuni corespunzătoare, e imposibil ca el să nu-și aranjeze și în viitor toate afacerile sale la această bancă.

O bună administrație și o organizare internă a serviciilor se impune unei bănci care vrea să trăească. În această privință trebuie să țină întotdeauna pas cu timpul. Oricât de bine să fie scrisă o corespondență cu mâna — rare cazuri azi — totuși face impresia de ceva înapoiat, ceva a sărăcie. Dar mecanografia care dă atâtea posibilități și facilități în ansamblul lucrărilor de birou?

Adevăratul om de bancă nu „domnește“, nici nu trebuie să-l onoreze situația de birocrat. Trebuie să aibă spirit de afaceri, mereu cu grija la acestea și la concurență, însă întotdeauna onest și hotărât.

Sibiu.

I. N. Bratu.

Situația.

Luna Aprilie s'a prezentat aproape în întregime fără viață.

În bursă perioada de timp dinainte de sărbători a suferit scăderi de prețuri generale, cari în zilele de 10—11 Aprilie au avut aspectul de rupturi de prețuri, Banca Națională scoborând la 8100 Lei. După sărbători prețurile și-au revenit bineșor, unele valori având chiar urcări importante.

Astfel din 10—30 Aprilie: Bca Națională s'a urcat cu 25%, Bca Blank a câștigat 18%, Bca Românească 20%, Bca de Credit 18%, Bca Comercială 18%, STB 18%.

Cursul valorilor cu dobândă fixă au fost staționare până la 26 Aprilie, când arătându-se cereri mai vehemente, s'a urcat brusc cu 5% în 3 zile.

Petroliferele au fost întreaga lună destul de susținute; urcări mai simțitoare au avut însă abia spre sfârșitul lunii, cauza este știrile bune asupra prețurilor produselor petrolifere.

Industriale nu s'au mișcat din loc.

Suntem în luna Mai și până în prezent numai băncile și unele societăți comerciale și-au distribuit dividendele. Acestea au cam satisfăcut pe acționarii lor. Întârzie societățile industriale și petrolifere. Judecând după aparențe, așteptarea aceasta cam de lungă durată nu va fi prea îmbucurătoare.

În urma extinderii legii burselor și asupra teritoriilor alipite, săptămâna trecută au fost convocați la Ministerul de Industrie și Comerț toți secretarii camerelor de comerț și Inspectorii comerciali din Banat și Ardeal pentru a studia modalitățile de înființare și în localitățile de acolo de târguri și oboare conform dispozițiilor legale.

Vom arăta mai jos pe scurt, cari sunt dispozițiile principale ale legii burselor și a regulamentului tip elaborat de Ministerul de comerț cu privire la organizarea și funcționarea târgurilor și oboarelor:

Se organizează și administrează de Camerele de comerț, punându-li-se la dispoziție terenul și instalațiunile necesare de către municipiile în cari funcționează.

Se fixează raza de activitate, mai departe se stabilește cari mărfuri formează obiectul negocierii în ele. Toate cumpărările și vânzările de astfel de mărfuri se pot efectua numai în obor sau târg.

Se fixează timpul și modalitățile de negociere. Negocierea este liberă, prețurile se formează liber pe baza ofertei și cererei și se constată zilnic oficial de către autoritățile târgului, publicându-se.

Se precizează cine are dreptul de a negocia în târg sau obor. Pentru mijlocirea de afaceri în oboare, regulamentul prevede și instituirea de mijlocitori autorizați.

Organele administrative și de control sunt:

Comisiunea oborului, compusă din comercianți de pe piață.

Secretarul-controlor (funcționar permanent).

Inspectorii de târguri ai camerelor de comerț.

În București în virtutea acestei legi funcționează: târgurile din piețele Ghica și Bibescu oborul și târgul de carne.

Piețele Ghica și Bibescu au târg de zarzavaturi și leguminoase, de ouă, de fructe, de pește proaspăt și sărat și de paseri.

Târgul de carne funcționează la abator, iar

Oborul, pe câmpul moșilor având ca obiecte de negociere: cereale și alte produse agricole, forestiere, viticole precum și animale de tot soiul.

În numărul viitor vom arăta mai detaliat cum funcționează aceste târguri.

București.

Remizier.

CRONICĂ.

Reducerea dobânzilor. În momentul de a încheia Revista aflăm, că după o nouă consfătuire între băncile mari din capitală și conducerea Băncii Naționale a României, aceasta din urmă, a consimțit la o modificare a dobânzilor impuse băncilor, prin cunoscuta sa circulară, cu care am avut și noi prilej să ne ocupăm la timpul său.

S'a convenit, ca băncile mari să încasseze dela băncile mici, sub cari s'a precizat că se înțeleg băncile cu capital social sub Lei 20 milioane, o dobândă de 12% la an la scont, iar la conturi-curente 12% dobânzi, plus un comision de 2% pe an, total deci 14% pe an.

Față de particulari dobânda maximală admisă s'a fixat cu 18% la scont și cu 20% la conturi-curente.

„Creditul Tehnic Transilvănean”, București, a continuat și în anul 1927 lichidarea creanțelor sale deficitare, lichidare, ce se face de 5 ani. Mulțumită sollicitudinii de care se bucură la principalii săi fondatori și creditori, băncile: Banca Românească și „Creditul Tehnic”, București și „Albina” Sibiiu, cari i-au redus simțitor dobânzile, sunt prospecte ca societatea să se refacă și deja în anul 1929 să poată împărtași pe acționarii săi cu o dividendă oarecare, de care aceștia de 5 ani încoace au fost lipsiți.

Bilanțul anului 1927, după amortizări corăpunzătoare, s'a încheiat cu un modest beneficiu net de Lei 8300—, reportat în contul anului 1928. Suma totală a beneficiilor reportate în ultimii 5 ani se urcă la rotund Lei 850.000—.

Adunarea generală s'a ținut la 28 April a. c. și a decurs în ordine. Au fost realeși în Consiliul de admin. dl N. P. Ștefănescu, iar în Consiliul de censored, dnii C. Avramescu, S. Hențel, H. Pipoș și Constantin Popp. Censor nou a fost ales dl Sofron Roșca, directorul Suc. băncii „Albina” București.

Prețul aurului și argintului a fost fixat, de Comisiunea specială a Ministerului de comerț și industrie, pe timpul dela 1—15 crt. cu

Lei 107.554 pro un kg. aur și

„ 2.787 „ „ „ argint.

Camera de Comerț și de Industrie, Sibiiu, a convocat adunarea generală ordinară pentru ziua de 25 Mai 1928, ora 6 p. m., ce se va ține în Sibiiu în sala de ședințe a Primăriei Municipiului Sibiiu.

Târgul volant din București se va ține din 12 la 27 Mai a. c. Direcțiunea generală a C. F. R. a acordat vizitatorilor o reducere de 50%.

O nouă bancă falită. Tribunalul Covurlui a declarat în stare de faliment Banca Orientului din Galați.

Adunări generale

au convocat, respective au ținut următoarele bănci și întreprinderi:

„Economia“ Rupeni-Cohalm . . .	la 29 Aprilie 1928
„Nădlăcana“ Nădlac	21 Mai „
„Reșița“ București	26 „ „

Dividendele

ce plătesc băncile și întreprinderile pe anul 1927.

„Agricola“ Hunedoara	10%	Lei 10— net
„Ajutorul“ Șeica Mare	20%	20— „
„Albina“ Sibiu	24%	120— „
„Ardealul“ Cluj	8%	20— „
„Ardeleană“ Orăștie	20%	100— „
„Armonia“ Cincul mare	20%	100— „
„Auraria“ Abrud	30%	30— „
„Aurora“ Năsăud	24%	24— „
„Banca Agrară“ Cluj	8.5%	85— „
„Banca Carpaților“ București	11.48%	61.50 „
„Banca Centrală“ Cluj	12%	25.50 „
„Banca Comercială Italiană și Rom.“ București	12.30%	57.40 „
„Banca Națională a României“ București	74.8%	374— „
„Banca Poporală“ Caransebeș	20%	100— „
„Banca Poporală“ Dej	14.8%	37— „
„Banca Românească“ București	17.2%	86— „
„Banca Viicolă“ București	12.3%	61.50 „
„Cetatea“ Brașov	10%	50— „
„Codreana“ Băsești	24%	12— „
„Cordiana“ Fofeldea	30%	30— „
„Crișana“ Brad	20%	100— „
„Câmpiana“ Mociu	22%	44— „
„Concordia“ Gherla	15%	7.50 „
„Dacia Traiană“ Sibiu	16%	32— „
„Decebal“ Deva	30%	15— „
„Economul“ Cluj	17%	17— „
„Furnica“ Făgăraș	24%	120— „
„Goronul“ Aiud	18%	36— „
„Grănișterul“ Dobra	16%	8— „
„Maramureșiana“ Sighet	20%	85— „
„Mielul“ Poiana	40%	40— „
„Minierva“ Beclean	20%	100— „
„Mureșiana“ Reghin	20%	17— „
„Olteana“ Viștea de jos	20%	40— „
„Oravițana“ Oravița	10.5%	51— „
„Patria“ Blaj	10%	50— „
„Prima Ardeleană“ Cluj	10.5%	51— „
„Poporul“ Săliște	22%	22— „
„Progresul“ Ilia	14%	7— „
„Reconstrucția“ București	11%	55— „
„Sebeșana“ Caransebeș	12%	12— „
„Sebeșana“ Sebeș-Alba	20%	100— „

„Sălăgiana“ Jibou	32%	Lei 160— net
„Sătmăreana“ Seini	12%	12— „
„Șercăiana“ Șercaia	24%	24— „
„Silvania“ Șimleul-Silvaniei	20%	10— „
„Soc. Naț. de Credit Ind.“ Buc.	25.80%	119— „
„Soc. Naț. de gaz metan“ Buc.	—	28.50 „
„Someșana“ Dej	20%	20— „
„Tehnică Română“ București	10.2%	51— „
„Tibleșana“ Reteag	12%	60— „
„Vatra“ Cluj	12%	24— „
„Voileana“ Voila	10%	50— „
„Vulturul“ Tășnad	18%	90— „
„Sentinela“ Nova Selo (Satul nou) Iugoslavia	40%	10 dinari.

ROMÂNIA

Camera de Comerț și de Industrie Sibiu.

Convocare.

Noi, Președintele Camerei de Comerț și de Industrie, Sibiu, în conformitate cu dispozițiunile art. 8, 9 și 30 din legea și regulamentul legii pentru reorganizarea Camerelor de Comerț și de Industrie, în urma hotărârii Consiliului de Administrație, convocăm în

adunare generală ordinară

pentru ziua de **25 Mai 1928, ora 18, pe comercianții și industriașii din orașele Sibiu, Ocna-Sibiului și județul Sibiu trecuți în listele electorale ale acestei Camere.**

LA ORDINEA ZILEI:

1. Darea de seamă și contul de gestiune, prezentate de Consiliul Camerei pentru exercițiul 1927;
2. Raportul Censorilor și
3. Descărcarea Consiliului de Administrație, Comitetului de Direcție și al Comitetului de Censori al Camerei de gestiunea lor pe anul 1927;
4. Ratificarea cooptărilor de membri în Consiliul de Administrație;
5. Diverse.

Adunarea se va ține în sala de ședințe a Orașului Municipal Sibiu.

Dacă în ziua susmenționată nu se va întruni majoritatea absolută a membrilor Camerei (cum va fi și probabil, având în vedere că în total sunt cca 3000 alegători) ședința adunării generale ordinare, conform art. 9 din legea și regulamentul pentru reorganizarea Camerelor de Comerț și de Industrie, se va ține în ziua de 1 Iunie 1928, ora 18, cu aceeași ordine de zi și în același loc, cu ori câți membri vor fi prezenți.

Data astăzi 3 Maiu 1928.

Președinte: ss. I. Vătășianu.

Secretar General: ss. V. Bozdoc.